

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
GENERALINĖ PROKURATŪRA**

Vilniaus apygardos administraciniam teismui
Žygimantų g. 2, LT-01102 Vilnius

PAREIŠKĖJAS

VŠĮ „EKSPERTAI.EU“
KANTO AL. 3-103, LT-06216 VILNIUS
KODAS 302622915

ATSAKOVAS

LIETUVOS RESPUBLIKOS GENERALINĖ PROKURATŪRA
RINKTINĖS G. 5A, LT-01515 VILNIUS
KODAS 288603320

PRAŠYMAS

**PANAIKINTI VYRIAUSIOSIOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJOS 2011 M.
BIRŽELIO 2 D. SPRENDIMĄ NR. 3R-143(AG-124/05-2011)**

2011-06-27 Nr.17.2.- 12511

2011 m. birželio 2 d. Vyriausiojoje administracinių ginčų komisijoje (toliau- Komisija) išnagrinėtas VŠĮ „Ekspertai.eu“ 2011 m. gegužės 20 d. skundas dėl Lietuvos Respublikos generalinio prokuroro Dariaus Valio atsakymo nepateikimo.

Dėl šio VŠĮ „Ekspertai.eu“ skundo Generalinė prokuratūra 2011-05-26 raštu Nr. 17.2-10347 Komisijai pateikė informaciją, išdėstydamą VŠĮ „Ekspertai.eu“ 2011 m. gegužės 16 d. prašymų išnagrinėjimo Generalinėje prokuratūroje aplinkybes, nurodydama įstatyminius pagrindus, dėl kurių šie skundai 2011 m. gegužės 24 d. raštu (registracijos Nr. 17.2-10157) buvo netenkinti.

Generalinė prokuratūra nurodė, kad pareiškėjos 2011-05-16 prašymai, dėl kurių skundžiamasi Vyriausiajai administracinių ginčų komisijai, Generalinėje prokuratūroje buvo gauti 2011-05-16. Vadovaujantis Generalinio prokuroro 2008-01-03 įsakymu Nr. I-3 patvirtinto Asmenų aptarnavimo Lietuvos Respublikos prokuratūroje tvarkos aprašo 13, 14, 15, 24 ir 25 p., gauti prašymai buvo užregistruoti nurodant gavimo datą, registracijos numerį ir perduoti generalinio prokuroro pavaduotojui Andriui Neverai, kuris vykdymui Generalinės prokuratūros Baudžiamojo persekiojimo departamentui juos perdavė 2011-05-18. Prašymai pagal kompetenciją 2011-05-19 perduoti Generalinės prokuratūros Organizuotų nusikaltimų ir korupcijos tyrimo departamentui. Į 2011-05-16 pareiškimus, juos apjungiant, atsakyta 2011-05-24 raštu (registracijos Nr. 17.2-10157).

Pareiškėjos skunde Vyriausiajai administracinių ginčų komisijai teigiama, kad iki 2011-05-19 iš generalinio prokuroro Dariaus Valio nesulaukė atsakymo į savo 2 raštus. Dėl pareiškėjos teiginio informuojame, jog į visus ankstesnius, o taip pat ir į pastaruosius pareiškėjos raštus buvo atsakyta laiku ir tinkamai, priimant motyvuotus nutarimus ar išaiškinimus.

Pažymėtina, kad pirmajame pareiškėjos 2011-05-16 rašte prašoma generalinį prokurorą asmeniškai įsitikinti tam tikrų rašte nurodomų aplinkybių teisingumu ir tai patvirtinti savo raštu. Dėl šio prašymo pastebėtina, kad, vadovaujantis Lietuvos Respublikos prokuratūros ir prokurorų

kompetencijos nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos generalinio prokuroro 2003-10-07 įsakymu Nr. I-108 (Lietuvos Respublikos generalinio prokuroro 2011-01-11 įsakymo Nr. I-8 redakcija), 23.4 str. generalinis prokuroras ar jo pavaduotojas nagrinėja pats arba paveda prokurorui, valstybės tarnautojui ar teritorinei prokuratūrai nagrinėti bet koki asmens skundą. Šio pareiškėjos rašto nagrinėjimas buvo pavestas Generalinės prokuratūros Organizuotų nusikaltimų ir korupcijos tyrimo departamento prokurorui.

Antruoju prašymu pareiškėja prašė pateikti aukščiau nurodytoje byloje priimto sprendimo nutarimo atsisakyti pradėti ikiteisminį tyrimą kopiją. Pareiškėjai 2011-05-24 atsakyme buvo išaiškinta, kad tiek visa medžiaga, tiek ir jos pagrindų priimtas procesinis sprendimas- prokuroro nutarimas baudžiamojoje byloje yra ikiteisminių tyrimų Nr. 10-9-00081-08, o taip pat Nr. 01-2-00004-09 dalis, t.y. ikiteisminio tyrimo duomenys, kurie vadovaujantis Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodekso (toliau- BPK) 177 str. yra neskelbtini, todėl prašymas netenkintinas.

Atkreiptinas dėmesys, kad jau minėtame BPK 177 str. įtvirtinta bendra taisyklė, jog ikiteisminio tyrimo duomenys neskelbtini. BPK 181 straipsnio 1 dalyje numatyta, jog susipažinti su ikiteisminio tyrimo duomenimis turi teisę įtariamasis, jo gynėjas bei nukentėjęsysis ir jo atstovas. Taigi įstatymas tokią teisę suteikia ribotam subjektų ratui. Iki ikiteisminis tyrimas nėra baigtas, naudojimasis šia teise gali būti ribojamas, jei tai pakenks ikiteisminio tyrimo sėkmei. Taigi teisė susipažinti su ikiteisminio tyrimo duomenimis net ir proceso dalyviams ikiteisminio tyrimo metu nėra absoliuti. Spręsti leisti ar ne susipažinti su ikiteisminio tyrimo duomenimis yra prokuroro diskrecijos teisė.

Pareiškėja nurodytame ikiteisminiame tyrime nėra proceso dalyvis. Kadangi šiame ikiteisminiame tyrime dar nėra atlikti visi būtini procesiniai veiksmai, siekiant nustatyti objektyviai tiesą byloje, prokuroro, organizuojančio ir kontroliuojančio šį ikiteisminį tyrimą, sprendimu ikiteisminio tyrimo duomenys neatskleistini, o pareiškėjos prašymas netenkintinas.

Savo prašymus pareiškėja grindė Lietuvos Respublikos visuomenės informavimo įstatymo 6 straipsnio 4, 5 ir 6 dalimis. Nurodyto straipsnio išvardintuose punktuose įtvirtinta, kad informacija, kurią rengiant nereikia kaupti papildomų duomenų, viešosios informacijos rengėjams ir (ar) skleidėjams, žurnalistams pateikiama ne vėliau kaip per vieną darbo dieną, o informacija, kurią rengiant reikia kaupti papildomus duomenis- ne vėliau kaip per savaitę.

Atkreiptinas dėmesys, kad Lietuvos Respublikos visuomenės informavimo įstatymo 1 str. nusakyta šio įstatymo paskirtis- įstatymas nustato viešosios informacijos rinkimo, rengimo, skelbimo ir platinimo tvarką, viešosios informacijos rengėjų, skleidėjų, jų dalyvių, žurnalistų ir jų veiklą reglamentuojančių institucijų teises, pareigas ir atsakomybę. Šio įstatymo 2str. 74 p. įtvirtinta, kad viešoji informacija- informacija, skirta viešai skleisti, išskyrus šio straipsnio 42 dalyje nurodytą informaciją, taip pat informaciją, kuri pagal Lietuvos Respublikos įstatymus negali būti viešai skleidžiama. Ikteisminio tyrimo baudžiamojoje byloje duomenys, kuriuos pateikti prašė pareiškėja, nėra viešoji informacija, kurios sąvoka išaiškinta minimo įstatymo 2 str. 74 p. Be to, aukščiau nurodyto Lietuvos Respublikos visuomenės informavimo įstatymo 3 str. 4 d. nustatyta naudojimosi informacijos laisve apribojimo galimybė, o šio įstatymo 18 str., 19 str. nurodyta neteikiama ir neskelbtina informacija. Įstatymo 18 str. 2 d. nustatyta, kad neteikiama informacija, kurią teikti draudžia kiti įstatymai. BPK yra specialusis įstatymas, kuris ir reglamentuoja informacijos, šiuo atveju- ikiteisminio tyrimo duomenų neskelbtinumą.

Vertinant pareiškėjos 2011-05-16 raštų turinį ir prasmę, matyti, kad pareiškėja prašė vertinti priimtus sprendimus, pateikti prokuroro nutarimo tiriamoje baudžiamojoje byloje kopiją, todėl jiems netaikytinas Lietuvos Respublikos visuomenės informavimo įstatymo nuostatos, reglamentuojančios valstybės įstaigų disponuojamos viešosios informacijos teikimo tvarką bei terminus. Pareiškėjos 2011-05-16 raštai išnagrinėti Asmenų aptarnavimo Lietuvos Respublikos prokuratūroje tvarkos aprašo (toliau- Aprašas), patvirtinto Lietuvos Respublikos generalinio prokuroro 2008-01-03 įsakymu Nr. I-3, nustatyta tvarka ir terminais, o taip pat remiantis BPK nuostatomis. Aprašo 33 p. numatyta, kad skundas turi būti išnagrinėtas ne vėliau kaip per 20 darbo dienų nuo jo registravimo prokuratūroje dienos, jei įstatymuose ir šiame apraše nenustatyta kitaip.

Tuo pačiu atkreiptinas dėmesys į tai, kad Lietuvos Respublikos administracinių ginčų komisijų įstatymo 9 str. 2 d. nustatyta, kad Vyriausioji administracinių ginčų komisija nesprenžia Administracinių bylų teisenos įstatymo 16 straipsnyje, 18 straipsnyje, 19 straipsnio 2 ir 3 dalyse ir 20 straipsnio 1 dalyje nurodytų ginčų (bylų), taip pat mokesčių bylų (9str. 2 d. 1 p.), administracinių ginčų, kuriems nagrinėti įstatymai numato kitokią tvarką (9str. 2 d. 2 p.).

Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo 16 str. 2 d. nustatyta, kad Administracinių teismų kompetencijai nepriskiriama tirti <...> kitų teismų teisėjų, taip pat prokurorų <...> procesinių veiksmų, susijusių su teisingumo vykdymu ar bylos tyrimu, taip pat su sprendimų vykdymu <...>.

Pareiškėjos 2011-05-20 skundas Vyriausiajai administracinių ginčų komisijai vertintinas kaip atitinkantis Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo 16 str. 2 d. nustatytą prokurorų ir teisėjų sprendimų kategoriją.

Toks vertinimas patvirtintas ir teismų praktika (Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2010-01-14 sprendimas administracinėje byloje Nr. A⁸²²-136/2010), teismui priimtame sprendime nurodžius, jog faktas <...> prokurorai, rengdami atsakymus pareiškėjams, reikiama is atvejais paruošdami <...> nutarimus, <...> pareiškimo ar kitų reikalingų dokumentų, kuriuos priima generalinis prokuroras ar kiti prokurorai, projektus, vadovaujasi Generalinėje prokuratūroje, apygardų ir apylinkių prokuratūrose gaunamų piliečių ir kitų asmenų prašymų, pareiškimų, pasiūlymų ir skundų nagrinėjimo tvarkos nuostatais, neleidžia teigti, kad generalinis prokuroras nagrinėjamos bylos aplinkybėmis veikia kaip viešojo administravimo subjektas.

Vyriausiosios administracinių ginčų komisijos 2011 m. birželio 2 d. sprendimu Nr. 3R-143(AG-124/05-2011) Lietuvos Respublikos generalinė prokuratūra įpareigota pakartotinai nagrinėti pareiškėjos 2011 m. gegužės 16 d. pateiktus prašymus.

Komisija sprendime nurodė, kad VšĮ „Ekspertai.eu“ į Generalinę prokuratūrą kreipėsi kaip viešosios informacijos rengėjas ir prašė pateikti nutarimo atsisakyti atlikti ikiteisminį tyrimą kopiją, taip pat patvirtinti prokurorės viešoje vietoje išsakytus teiginius (informaciją). Komisija vertino, kad VšĮ „Ekspertai.eu“ neskundė procesinių prokuroro veiksmų ar minėto nutarimo, o prašė pateikti turimą informaciją, todėl komisijos nuomone nagrinėjamu atveju laikytina, jog šioje byloje nagrinėtini ne procesiniai veiksmai, o VšĮ „Ekspertai.eu“ skundas jai žinybingas.

Be to, Komisija sprendime nurodė, jog „Visuomenės informavimo įstatymo 2 str. 74 d. viešoji informacija apibrėžta kaip informacija, skirta viešai skleisti, išskyrus informaciją, kuri pagal Lietuvos Respublikos įstatymus negali būti viešai skleidžiama. Šio įstatymo 18 str. nurodyta, kad valstybės ir savivaldybių institucijos bei įstaigos, taip pat kitos įstaigos, įmonės ir organizacijos neteikia viešosios informacijos rengėjams ir (ar) skleidėjams, kitiems asmenims informacijos, kuri pagal įstatymus yra valstybės, tarnybos, profesinė, komercinė ar banko paslaptis arba yra privataus pobūdžio informacija (1 d.). Neteikiama ir ta informacija, kurią teikti draudžia kiti įstatymai, nes jos suteikimas pakenktų valstybės saugumo ir gynybos interesams, baudžiamajam asmenų persekiojimui, skatintų pažeisti valstybės teritorijos vientisumą ar viešąją tvarką arba jos nesuteikimas užkirstų kelią teisės pažeidimams ar būtų labai svarbus žmonių sveikatai apsaugoti (2 d.). Komisija neturi duomenų, jog pareiškėjos prašoma informacija būtų valstybės, tarnybos, profesinė, komercinė ar banko paslaptis arba privataus pobūdžio ar kita minėtame straipsnyje draudžiama teikti informacija.

Generalinio prokuroro 2011 m. vasario 10 d. įsakymu Nr. I-49 patvirtintu Informacijos teikimo viešosios informacijos rengėjams tvarkos aprašu nustatoma informacijos iš Generalinės prokuratūros ir teritorinių prokuratūrų teikimo viešosios informacijos rengėjams forma, būdai ir tvarka. Informacija apie prokuratūros veiklą teikiama laikantis šių principų: išsamumo - viešosios informacijos rengėjui turi būti pateikta visa pagal teisės aktus teiktina ir jo prašymo turinį atitinkanti informacija (5.1 p.); tikslumo - viešosios informacijos rengėjui teikiama informacija turi atitikti įstaigos disponuojamą informaciją (5.2 p.).

Kaip matyti iš 2011 m. gegužės 25 d. rašto, Prokuratūra atsisakė pateikti nutarimo atsisakyti pradėti ikiteisminį tyrimą kopiją remdamasi Baudžiamojo proceso kodekso 177 str. bei 168 str. bei

Rekomendacijomis. Pažymėtina, kad Rekomendacijose nėra imperatyvių normų, draudžiančių teikti nutarimą atsisakyti pradėti ikiteisminį tyrimą viešos informacijos rengėjui. Be to, Prokuratūra nenurodė konkrečių šios rekomendacijos teisės normų, kuriomis rėmėsi neteikdama prašytos informacijos. Kodekso 168 str. 3 ir 4 d. nustatyta, kad nutarimo atsisakyti pradėti ikiteisminį tyrimą nuorašas siunčiamas skundą, pareiškimą ar pranešimą padavusiam asmeniui, kurie gali jį skusti per 7 dienas nuo gavimo dienos. Šiame straipsnyje yra nurodytas subjektų ratas, kuriems, priėmus nutarimą, jį privaloma išsiųsti tam, kad šie asmenys, nesutikdami su nutarimu, galėtų jį nedelsiant ginčyti. Tačiau šiame straipsnyje nekalbama apie subjektus, norinčius susipažinti su nutarimu, kurio apskundimo terminas jau praėjęs, ir jų teises su tokiu nutarimu (jo motyvais) susipažinti.

Baudžiamojo proceso kodekso 177 str. nustatyta, kad ikiteisminio tyrimo duomenys neskelbtini. Šie duomenys iki bylos nagrinėjimo teisme gali būti paskelbti tik prokuroro leidimu ir tik tiek, kiek pripažįstama leistina (1 d.). Šio straipsnio nuostatose reglamentuojamas ikiteisminio tyrimo duomenų skelbimo ribojimas. Tačiau iš prašomo pateikti dokumento pavadinimo matyti, jog ikiteisminis tyrimas nebuvo net pradėtas. Komisija neturi pagrindo teigti, kad nutarime atsisakyti pradėti tyrimą galėtų būti ikiteisminio tyrimo duomenų. Papildomai pažymėtina, kad pareiškėjos atstovas posėdžio metu nurodė, kad pareiškėjai užtektų su nutarimu atsisakyti pradėti ikiteisminį tyrimą susipažinti Prokuratūroje. Todėl skundžiama institucija įpareigotina iš naujo spręsti pareiškėjos prašymą dėl supažindinimo su minėtu nutarimu“.

Šis Komisijos sprendimas naikintinas dėl padaryto Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo 16 straipsnio (bylos, neprisikirtos administracinių teismų kompetencijai) 2 dalies pažeidimo, nes Komisija išnagrinėjo nežinymą jai nagrinėti bylą.

Pažymėtina, kad Komisija išnagrinėjo VŠĮ „Ekspertai.eu“ 2011-05-16 prašymus dėl Lietuvos kriminalinės policijos biuro Nusikaltimų tyrimo 3-ojoje valdyboje atliekamo ikiteisminio tyrimo baudžiamojoje byloje Nr. 10-9-00081-08, kurioje ikiteisminio tyrimo organizavimas ir kontrolė pavesta Generalinės prokuratūros Organizuotų nusikaltimų ir korupcijos tyrimo departamento prokurorams.

Komisija, neatsižvelgdama į jai pateiktus rašytinius bylos įrodymus, nepagrįstai konstatavo, kad VŠĮ „Ekspertai.eu“ 2011-05-16 prašė pateikti turimą informaciją, todėl laikytina, jog šioje byloje nagrinėtini ne procesiniai veiksmai, dėl ko VŠĮ „Ekspertai.eu“ skundas jai žinybingas.

Kaip ir nurodyta Komisijos sprendime, VŠĮ „Ekspertai.eu“ prašė pateikti aukščiau nurodytoje byloje priimto sprendimo- nutarimo atsisakyti pradėti ikiteisminį tyrimą kopiją. Tiek Generalinės prokuratūros 2011-05-24 atsakyme, išsiųstame VŠĮ „Ekspertai.eu“, tiek ir Generalinės prokuratūros 2011-05-26 rašte Nr. 17.2-10347 buvo akcentuojama, kad visa prokuratūrai pateikta medžiaga ir jos pagrindu priimtas procesinis sprendimas- prokuroro 2010 m. gegužės 20 d. nutarimas baudžiamojoje byloje yra ikiteisminių tyrimų Nr. 10-9-00081-08, o taip pat Nr. 01-2-00004-09 dalis, t.y. ikiteisminio tyrimo duomenys, kurie vadovaujantis Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodekso (toliau- BPK) 177 straipsniu yra neskelbtini, todėl VŠĮ „Ekspertai.eu“ prašymas prokuroro, organizuojančio ir vadovujančio ikiteisminiam tyrimui, sprendimu buvo netenkintinas.

Kaip ir nurodyta prokuratūros 2011-05-26 atsakyme (reg. Nr. 17.2-10347) Komisijai, VŠĮ „Ekspertai.eu“ 2011-05-16 raštai buvo išnagrinėti Asmenų aptarnavimo Lietuvos Respublikos prokuratūroje tvarkos aprašo (toliau- Aprašas), patvirtinto Lietuvos Respublikos generalinio prokuroro 2008-01-03 įsakymu Nr. I-3, nustatyta tvarka ir terminais, o taip pat remiantis BPK 177 straipsnio nuostatomis bei Lietuvos Respublikos generalinio prokuroro 2011-02-10 įsakymu Nr. I-48 patvirtintomis Ikiteisminio tyrimo duomenų rekomendacijomis (toliau- Rekomendacijos).

Prokuroro proceso veiksmų ir nutarimų apskundimo tvarka nustatyta BPK 63 straipsnyje, išskyrus atvejus, kuriems BPK numato kitokią prokuroro proceso veiksmų ar nutarimų apskundimo tvarką.

Lietuvos Respublikos administracinių ginčų komisijų įstatymo 9 str. 2 d. nustatyta, kad Vyriausioji administracinių ginčų komisija nesprenžia Administracinių bylų teisenos įstatymo 16

straipsnyje, 18 straipsnyje, 19 straipsnio 2 ir 3 dalyse ir 20 straipsnio 1 dalyje nurodytų ginčų (bylų), taip pat mokesčių bylų (9 str. 2 d. 1 p.), administracinių ginčų, kuriems nagrinėti įstatymai numato kitokią tvarką (9 str. 2 d. 2 p.). Administracinių ginčų komisijų darbo nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos vyriausybės 1999 m. gegužės 4 d. nutarimu Nr. 533 „Dėl Administracinių ginčų komisijų darbo nuostatų patvirtinimo“ 10 p. nustatyta, kad Vyriausioji administracinių ginčų komisija nesprendžia Administracinių bylų teisenos įstatymo 16 straipsnyje, 18 straipsnyje, 19 straipsnio 2 ir 3 dalyse ir 20 straipsnio 1 dalyje nurodytų ginčų (bylų), taip pat administracinių ginčų, kuriems nagrinėti įstatymai numato kitokią tvarką.

Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo 16 str. 2 d. nustatyta, kad Administracinių teismų kompetencijai nepriskiriama tirti <...> kitų teismų teisėjų, taip pat prokurorų <...> procesinių veiksmų, susijusių su teisingumo vykdymu ar bylos tyrimu, taip pat su sprendimų vykdymu <...>.

Aukščiau nurodytas VšĮ „Ekspertai.eu“ 2011-05-20 skundas Vyriausiajai administracinių ginčų komisijai, remiantis aukščiau aptartais motyvais, vertintinas kaip atitinkantis Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo 16 str. 2 d. nustatytą prokurorų ir teisėjų sprendimų kategoriją.

Remiantis išdėstytu, prokuroro 2011 m. gegužės 24 d. raštas Nr. 17.2-10157 laikytinas prokuroro procesiniu veiksniu, kurį reglamentuoja BPK 177 str. nuostatos ir kuris susijęs su bylos tyrimu, todėl Komisijos 2011 m. birželio 2 d. sprendimas naikintinas, nes aptariamas skundas nenagrinėtinas administraciniuose teismuose, o tuo pačiu jo nagrinėjimas nėra priskirtas ir Komisijos kompetencijai.

Komisijos sprendime nurodytos išvados yra nepagrįstos ir prieštarauja galiojantiems teisės aktams, t.y. BPK 177 str., Lietuvos Respublikos Prokuratūros įstatymui, Visuomenės informavimo įstatymo 2 str. 74 p., 3 str. 4 d., 18 str., 19 str. bei kitiems teisės aktams, susijusiems su išvardintų teisės aktų įgyvendinimu.

Atkreiptinas dėmesys, kad jau minėtame BPK 177 straipsnyje įtvirtinta bendra taisyklė, jog ikiteisminio tyrimo duomenys neskelbtini. BPK 181 straipsnio 1 dalyje numatyta, jog susipažinti su ikiteisminio tyrimo duomenimis turi teisę įtariamasis, jo gynėjas bei nukentėjęsysis ir jo atstovas. Taigi įstatymas tokią teisę suteikia ribotam subjektų ratui. Iki ikiteisminio tyrimo nėra baigtas, naudojimasis šia teise gali būti ribojamas, jei tai pakenks ikiteisminio tyrimo sėkmei. Taigi teisė susipažinti su ikiteisminio tyrimo duomenimis net ir proceso dalyviams ikiteisminio tyrimo metu nėra absoliuti. Spręsti leisti ar ne susipažinti su ikiteisminio tyrimo duomenimis yra prokuroro diskrecijos teisė.

Ikiteisminio tyrimo duomenų skelbimą reglamentuoja Rekomendacijos, kurių 5 punkte nurodyta, kad ikiteisminio tyrimo duomenys – įstatymų ir BPK nustatyta tvarka surinkta ikiteisminio tyrimo medžiagoje esanti informacija, gauta atliekant ikiteisminio tyrimo veiksmus, taikant procesines prievartos priemones ar išreikalaujant reikšmingus tyrimui daiktus ir dokumentus. Ikiteisminio tyrimo duomenys taip pat yra tyrimo veiksmų protokolų priedai (nuotraukos, negatyvai, garso, vaizdo įrašai, skaitmeninės informacijos laikmenos, kiti techninių priemonių panaudojimo atliekant tyrimo veiksmus rezultatai ar dokumentai); informacija apie liudytojų ir kitų proceso dalyvių asmens duomenis, liudytojų, nukentėjusiųjų, įtariamųjų skaičių byloje, įtariamiesiems taikytas kardomąsias priemones, įrodinėjimo baudžiamosioje byloje apimtis ir turinį, surinktus įkalčius, atliktus ar atliekamus proceso veiksmus, proceso veiksmams nepatikrintus duomenis, tyrimo versijas, baudžiamosios bylos tyrimo taktinius planus ir ikiteisminio tyrimo perspektyvą.

VšĮ „Ekspertai.eu“ nurodytame ikiteisminiame tyrime Nr. 10-9-00081-08 nėra proceso dalyvis. Kadangi šiame ikiteisminiame tyrime dar nėra atlikti visi būtini procesiniai veiksmai, siekiant nustatyti objektyvią tiesą byloje, prokuroro, organizuojančio ir kontroliuojančio šį ikiteisminį tyrimą, sprendimu ikiteisminio tyrimo duomenys neatskleistini, o VšĮ „Ekspertai.eu“ prašymas pateikti ikiteisminio tyrimo duomenis netenkintas.

Komisijos sprendime nurodoma, jog BPK 168 str. 3 ir 4 d. nustatyta, kad nutarimo atsisakyti pradėti ikiteisminį tyrimą nuorašas siunčiamas skunda, pareiškimą ar pranešimą padavusiam asmeniui, kurie gali jį skųsti per 7 dienas nuo gavimo dienos. Šiame straipsnyje yra nurodytas subjektų ratas, kuriems, priėmus nutarimą, jį privaloma išsiųsti tam, kad šie asmenys, nesutikdami su nutarimu, galėtų jį nedelsiant ginčyti. Sutinkant su Komisijos cituojamu nurodytoje BPK normoje įtvirtintu teisiniu reguliavimu, tuo pačiu negalima kaip pagrįstą vertinti Komisijos teiginį apie tai, kad BPK 168 straipsnyje nekalbama apie subjektus, norinčius susipažinti su nutarimu, kurio apskundimo terminas praėjęs ir jų teises su tokiu nutarimu (jo motyvais) susipažinti. BPK ir Lietuvos Respublikos prokuratūros įstatyme nuosekliai išdėstyti reikalavimai vadovautis įstatymu, BPK 4 straipsnyje imperatyviai nustatyta, jog proceso tvarką nustato Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodeksas, galiojantis proceso veiksmų atlikimo metu. Teismų praktikoje akcentuojamas valstybės institucijų ir pareigūnų veiklos principas „leidžiama tai, kas numatyta įstatyme“, priešingai nei fizinio ar juridinio asmens veiklos principas „leidžiama tai, kas neuždrausta įstatymu“. Taigi, prokuroras negali teisėtai atlikti veiksmus, kurie įstatymu nenustatyti.

Komisija, pripažindama, kad BPK 177 straipsnyje nustatytas draudimas skelbti ikiteisminio tyrimo duomenis, nemotyvuotai, savo išvados nepagrįsdama galiojančių teisės aktų nuostatomis bei nustatytomis aplinkybėmis, skundžiamame sprendime nurodė, jog <...> iš prašomo pateikti dokumento pavadinimo matyti, jog ikiteisminis tyrimas nebuvo net pradėtas. Komisija neturi pagrindo teigti, kad nutarime atsisakyti pradėti tyrimą galėtų būti ikiteisminio tyrimo duomenų <...>. Minėta, kad tiek visa Valstybės kontrolės prokuratūrai pateikta medžiaga, tiek ir jos pagrindu priimtas procesinis sprendimas yra ikiteisminių tyrimų dalis, t.y. ikiteisminio tyrimo duomenys. Be to, Komisijos sprendime pažymima, kad <...> pareiškėjos atstovas posėdžio metu nurodė, kad pareiškėjai užtektų su nutarimu atsisakyti pradėti ikiteisminį tyrimą susipažinti Prokuratūroje <...> ir šiuo pagrindu Generalinė prokuratūra įpareigota iš naujo spręsti VŠĮ „Ekspertai.eu“ prašymą.

Taip pat, Komisija skundžiamame sprendime pasisakė ir apie tai, kas yra viešoji informacija pagal Visuomenės informavimo įstatymą ir, pažymėdama kokia informacija pagal Visuomenės informavimo įstatymo 18 str. 1 d. ir 2 d. negali būti viešai skleidžiama, nurodė, jog „Komisija neturi duomenų, jog pareiškėjos prašoma informacija būtų valstybės, tarnybos, profesinė, komercinė ar banko paslaptis arba privataus pobūdžio ar kita minėtame straipsnyje draudžiama teikti informacija“.

Pažymėtina, kad Komisijos sprendime cituojamo Visuomenės informavimo įstatymo 2 str. 74 p. įtvirtinta, kad viešoji informacija- informacija, skirta viešai skleisti, išskyrus šio straipsnio 42 dalyje nurodytą informaciją, taip pat informaciją, kuri pagal Lietuvos Respublikos įstatymus negali būti viešai skleidžiama.

Be to, Visuomenės informavimo įstatymo 1 str. 1 d. įstatymų leidėjas nustatė, jog šis įstatymas nustato viešosios informacijos rinkimo, rengimo, skelbimo ir platinimo tvarką, viešosios informacijos rengėjų, skleidėjų, jų dalyvių, žurnalistų ir jų veiklą reglamentuojančių institucijų teises, pareigas ir atsakomybę, o įstatymo 3 str. 4 d. nustatyta naudojimosi informacijos laisve apribojimo pagrindai, šio įstatymo 18 str., 19 str. nurodyta neteikiama ir neskelbtina informacija. Minimo įstatymo 3 str. 4 d. įtvirtinta, jog naudojimasis informacijos laisve gali būti saistomas tokių reikalavimų, sąlygų, apribojimų ar bausmių, kuriuos nustato įstatymai ir kurie demokratinėje visuomenėje būtini <...> teisminės valdžios nešališkumui garantuoti, siekiant užkirsti kelią teisės pažeidimams ir nusikaltimams <...>. Įstatymo 18 str. 2 d. nustatyta, kad neteikiama informacija, kurią teikti draudžia kiti įstatymai, nes jos suteikimas pakenktų <...> baudžiamajam asmenų persekiojimui<...>. Be to, Visuomenės informavimo įstatymo 19 str. 3 d. įtvirtinta draudimas skleisti informaciją, pažeidžiančią nekaltumo prezumpciją ir kliudančią teisminės valdžios nešališkumui. BPK yra specialusis įstatymas, kurio 177 str. ir reglamentuoja informacijos, šiuo atveju- ikiteisminio tyrimo duomenų neskelbtinumą.

Be to, pagal VŠĮ „Ekspertai.eu“ 2011-05-16 rašto turinį ir prasmę, darytina išvada, kad buvo prašoma generalinį prokurorą asmeniškai įsitikinti tam tikrų rašte nurodomų aplinkybių teisingumu ir tai patvirtinti savo raštu, t.y. vertinti jau priimtus sprendimus. Pažymėtina, kad 2011 m. gegužės 24 d. prokuratūros rašte Nr. 17.2-10157, adresuotame ekspertai.eu administratorėi Martynai

Ereminaitėi, buvo nurodyta, jog išsamiai apie Generalinėje prokuratūroje gautą Valstybės kontrolės atlikto valstybinio veiklos audito „Lietuvos tūkstantmečio programos vykdymas“ 2010-04-30 ataskaitą Nr. VA-P-50-3-9 buvo atsakyta Generalinės prokuratūros 2010-09-16 rašte Nr. 17.2-16468. Paminėtina, jog būtent šios audito „Lietuvos tūkstantmečio programos vykdymas“ atskaitos dalyje „Istorinio kino filmo sukūrimas ir pagaminimas“ ir buvo nagrinėjamas priemonės „Istorinio filmo sukūrimas“ vykdymas. Kultūros ministerija pateikė atsiliepiamą dėl Valstybės kontrolės surašytos audito „Lietuvos tūkstantmečio programos vykdymas“ 2010-04-30 atskaitos, kuriame nurodė, jog <...> valstybės kontrolės atskaitoje pateiktos išvados padarytos neišnagrinėjus visų aplinkybių (jas patvirtina dokumentai), dėl kurių 2009 m. LR kultūros ministerija šio projekto finansavimą sustabdė, t.y. nebuvo išnagrinėti 2009 m. kilusio bendraautorystės ginčo tarp filmo prodiuserio ir scenarijaus autorių dokumentai, nurodantys ir įrodantys priežastis, dėl kurių atsiradimo LR kultūros ministerija negalėjo užtikrinti projekto finansavimo ir lėšų projekto įgyvendinimui neskyrė pagrįstai <...>. Iš išdėstytų aplinkybių matyti, kad prokuroras, ruošdamas atsakymą, rėmėsi ikiteisminio tyrimo, kuriam vadovavo ir jį organizavo Generalinės prokuratūros prokuroras, dokumentais. Paruoštas prokuroro 2010-09-16 atsakymas Nr. 17.2-16468 išsiųstas pareiškėjui- ekspertai.eu atstovui Audriui Nakiui nurodant pateikiamos prokuroro atsakyme informacijos šaltinį, t.y. Kultūros ministerijos atsakyme išdėstytas pastabas. Be to, pareiškėjui- ekspertai.eu atstovui Audriui Nakiui papildomai išsiųstas Generalinės prokuratūros 2010-09-21 atsakymas Nr. 17.2-16765, kuriame dar kartą nurodytas pateiktos informacijos šaltinis.

Nepaisant to, 2011 m. gegužės 16 d. pareiškėjas pakartotinai kreipėsi su prašymu patikrinti prokuroro atsakymo (informacijos) teisingumą, nenurodydamas kokių nors naujų aplinkybių.

Nors šias aplinkybes buvo prašomas patikrinti pats generalinis prokuroras, tačiau vadovaujantis Lietuvos Respublikos prokuratūros ir prokurorų kompetencijos nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos generalinio prokuroro 2003-10-07 įsakymu Nr. I-108 (Lietuvos Respublikos generalinio prokuroro 2011-01-11 įsakymo Nr. I-8 redakcija), 23.4 str. generalinis prokuroras ar jo pavaduotojas nagrinėja pats arba paveda prokurorui, valstybės tarnautojui ar teritorinei prokuratūrai nagrinėti bet kokį asmens skundą. Šio pareiškėjos rašto nagrinėjimas buvo pavestas Generalinės prokuratūros Organizuotų nusikaltimų ir korupcijos tyrimo departamento prokurorui, kuris ir atsakė pareiškėjui.

Komisija neįvertino visų Generalinės prokuratūros pateiktų dokumentų bei juose išdėstytų argumentų, neatsižvelgė į aptartuose aukščiau teisės aktuose įtvirtintą teisinį reguliavimą, todėl, pažeisdama Administracinių ginčų komisijų darbo nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos vyriausybės 1999 m. gegužės 4 d. nutarimu Nr. 533 „Dėl Administracinių ginčų komisijų darbo nuostatų patvirtinimo“ 39 p., priėmė nepagrįstą išnagrinėtais dokumentais ir įstatymų bei kitų teisės aktų normomis sprendimą, kuris naikintinas.

Remdamasis Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo 32 str. 1 d. ir 2 d., 88 str. 1 d. 2 p., 89 str. 1 d. 2 p., 3 p.,-

p r a š a u:

1. Panaikinti Vyriausiosios administracinių ginčų komisijos 2011 m. birželio 2 d. sprendimą Nr. 3R-143(AG-124/05-2011), kuriuo Generalinė prokuratūra įpareigota pakartotinai nagrinėti pareiškėjos 2011 m. gegužės 16 d. pateiktus prašymus.

PRIDEDAMA:

- 1) Prašymo kopija, 8 lapai.
- 2) Vyriausiosios administracinių ginčų komisijos 2011 m. birželio 2 d. sprendimo Nr. 3R-143(AG-124/05-2011) kopija, 5 lapai.
- 3) Generalinės prokuratūros 2010-09-16 rašto Nr. 17.2.-16468 kopija, 2 lapai.
- 4) Generalinės prokuratūros 2010-09-21 rašto Nr. 17.2.-16765 kopija, 1 lapas.
- 5) Generalinės prokuratūros 2011-05-24 rašto Nr. 17.2.-10157 kopija, 1 lapas.

6) Generalinės prokuratūros 2011-05-26 rašto Nr. 17.2.-10347 „Atsiliepimas į pareiškėjos 2011-05-20 skundą“ kopija, 3 lapai.

Generalinio prokuroro pavaduotojas

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'A. Nevera', with a stylized flourish at the end.

Andrius Nevera